EBÛ HUREYRE (radıyallahü anh)

Meşhûr Sahâbî. Eshâb-ı kiram arasında en çok hadîs-i şerîf bilen ve rivâyet edenlerdendir. İsmi hakkında değişik rivâyetler olup, en doğru rivâyete göre isminin Abdurrahmân bin Sahr olduğu bildirilmiştir. Yemen'in Devs kabilesindendir. Künyesi Ebû Hureyre'dir. Bu künyenin verilişi hakkında kendisi şöyle demiştir: "Ben çocukken koyunlarımızı güderdim. Küçük bir kedim vardı. Gündüz onu yanıma alır, onunla oynardım. Gece otların arasına bırakırdım. Bu sebeple babam bana Ebû Hureyre (Kedicik babası)" dedi. Bir rivâyeti de şöyledir: "Bir gün kaftanımın içinde küçük bir kedi taşıyordum. Resûlullah (aleyhisselâm) gördü. "Nedir bu?" buyurdu. Ben de, "kedicik" dedim. Bunun üzerine Resûlullah bana "Ey kedicik babası" buyurdu. Ebû Hureyre (radıyallahü anh) 57 (m. 678) senesinde 78 yaşında iken Medine-i Münevvere'de vefât etti.

Ebû Hureyre (radıyallahü anh) hicretin 7. senesinde (m. 628) Hayberde müslüman oldu. Gençliğinde fakîrlik ve sıkıntı içinde yaşamıştır. Müslüman olduğunda 30 yaşını geçmişti. Yemendeki Devs kabilesinin en ileri gelenlerinden ve meşhûr şair olan Tufely bin Amr (radıyallahü anh) vasıtasıyla müslüman oldu. Tufeyl bin Amr (radıyallahü anh) Peygamber efendimizin (aleyhisselâm) duâsı ve emri üzerine kabilesini İslama davet edince ilk kabûl eden Ebû Hureyre (radıyallahü anh) oldu. Hicretin 7. yılında Tufeyl bin Amr (radıyallahü anh) îmân edenlerle birlikte Yemen'den ayrıldılar. Yetmiş kişiden fazla bir kâfile halinde Medine'ye geldiler. Ebû Hureyre bir an önce Peygamberimizi (aleyhisselâm) görmek, Ona kavuşmak aşkıyla yanıyordu. Yolculuğun uzun sürmesinden sıkılıyor, sabırsızlanıyordu. Bu halini su beyitle dile getirmiştir:

"Yâ leyleten min tûlihâ ve anâihâ,
Âlâ ennehâ min daret-il-küfri necceti."

(Ey yolculuk gecesi! Bıktım yolun uzunluğundan ve sıkıntısından. Fakat bu yolculukdur, kurtaran beni küfür ve inkâr yurdundan...)

Ebû Hureyre (radıyallahü anh), Medine'ye geldiği sırada Peygamberimiz (aleyhisselâm) Hayber'in fethine gitmişti. Bu gelişini şöyle anlatmıştır: "Resûlullah (aleyhisselâm) Hayber'de bulunduğu sırada Medine'ye Muhacir olarak geldim. Sabah namazını Resûlullahın (aleyhisselâm) vekîl bıraktığı Siba' bin Urfuta'nın (radıyallahü anh) arkasında kıldım. Birinci rek'âtte Meryem sûresini, ikinci rek'âtte Mutaffifîn sûresini okudu. Namazdan sonra Siba' bin Urfuta'nın (radıyallahü anh) yanına vardık, bize bir miktar yiyecek ikram etti."

Peygamberimiz (aleyhisselâm) Hayber'de olduğu için Medine'ye gelen bu kâfile doğruca Haybere hareket etti. Oraya vardıklarında Peygamberimiz (aleyhisselâm) Natat kalesini fethetmiş, Kâtibe kalesini de kuşatmıştı. Peygamberimizin (aleyhisselâm) yanına vardıklarında Ebû Hureyre'ye bakıp, "Sen kimlerdensin?" buyurdu. O da: "Devs kabilesindenim!" dedi. Peygamberimiz (aleyhisselâm) "Devs içinde kimi gördümse, onda hayır gördüm" buyurdu. Bundan sonra Ebû Hureyre (radıyallahü anh) Peygamberimize (aleyhisselâm) müslüman olduğuna dair bîat etti. Eliyle musafeha ederek, müslüman olduğunu bildirdi. Gelirken yolda kölesini kaybetmişti. Ebû Hureyre (radıyallahü anh) Peygamberimizle (aleyhisselâm) otururken kölesi çıkageldi. Peygamberimiz (aleyhisselâm) "İşte kölen geldi!" buyurdu. Bunun üzerine Ebû Hureyre (radıyallahü anh): "Şahid ol ki o, hürdür. Ben onu Allah rızası için âzâd ettim" dedi. Hayber'in fethinden sonra Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) Ebû Hureyre'ye (radıyallahü anh) ve Yemen'den gelen Devs'lilere Hayber'de alınan ganîmetlerden hisse verdi. Sonra Medine'ye döndüler. Bundan sonra Ebû Hureyre (radıyallahü anh) Yemen'e dönmeyip Medine'de kaldı.

Ebû Hureyre (radıyallahü anh), Peygamberimizin (aleyhisselâm) yanına geldikten sonra artık O'ndan hiç ayrılmadı. Ticâret, mal, servet gibi hiçbir meşgalesi yoktu. Bunlarla hiç uğraşmadı. Eshâb-ı kiramın en fakîri olup, Eshâb-ı Suffa arasına katıldı. Eshâb-ı Suffa, Mescid-i Nebî'de kalır hep ilimle meşgûl olurdu. Ebû Hureyre (radıyallahü anh), Peygamberimizin (aleyhisselâm) hep huzûrunda bulundu. Bu hal Peygamberimizin vefâtına kadar dört sene sürdü, işçilik yaparak geçimini temin ederdi. Yemen'den gelen annesi de yanında kalmakta idi.

Peygamberimizin (aleyhisselâm) yanında devamlı bulunduğu için pekçok hadîs-i şerîf işitmiş ve rivâyet etmiştir. Bir gün Peygamberimize (aleyhisselâm) şöyle demiştir: "Yâ Resûlallah (aleyhisselâm) senden işittiklerimi hafızamda fazla tutamıyorum." Bunun üzerine Peygamberimiz (aleyhisselâm) "Örtünü uzat" buyurdu. O da ridasını uzattı. Resûlullah (aleyhisselâm) Ona duâ etti. İki mübârek eliyle üç defa O'na doğru nûr saçtı ve "Örtünü göğsüne sür" buyurdu. O da sürdü. Böylece Allahü teâlâ O'na öyle bir hafıza ihsân etti ki, işittiği hiç bir şeyi unutmadı, ömrü de uzun oldu. Böylece çok hadîs-i şerîf rivâyet etti.

Ebû Hureyre, Peygamberimizin (aleyhisselâm) yanına geldikten sonra hizmetine girmiş ve başka hiç bir işle meşgûl olmamıştır. Bilmediği ve öğrenmek istediği herşeyi, Peygamberimizden (aleyhisselâm) sorup öğrenmiştir. Bir zât, İbn-i Ömer'e (radıyallahü anh) "Ebû Hureyre (radıyallahü anh) Resûlullahtan (aleyhisselâm) bu kadar çok hadîs rivâyet ediyor, doğru mu?" dediğinde İbn-i Ömer (radıyallahü anh) "Yemîn ederim ki, hiç birinde şek ve şüphe yoktur. Çünkü Ebû Hureyre her zaman Resûlullaha (aleyhisselâm) sual sorar, aldığı cevapları ezberlerdi." demiştir.

Eshâb-ı kiram arasında Muhâcirîn ve Ensârın bir çoklarının bilmediği hadîs-i şerifleri Ebû Hureyre (radıyallahü anh) bilirdi. Çünkü Eshâb-ı kiramın çoğu iş güç sahibi olduğundan, bir kısmı çarşıda, pazarda çalışır, bir kısmı ziraatle meşgûl olurdu. Bu sebeple her zaman ve her saat Resûlullahın (aleyhisselâm) yanında bulunma fırsatını elde edemezlerdi. Eshâb-ı kiramdan bir kısmı ise kendini tamamen ilme vermiş olup, Resûlullahın (aleyhisselâm) huzûrunda bulunurdu. Bunların en başında gelen Ebû Hureyre (radıyallahü anh) idi. Bu bakımdan o herkesin duymadığı hadîs-i şerifleri işitip rivâyet etmiştir. Onun bu hali Eshâb-ı kiramın ileri gelenleri tarafından da bildirilmiştir. Ebû Âmir şöyle rivâyet eder: "Bir gün ben Talha (radıyallahü anh) ile konuşuyordum. Biri gelip, Ebû Hureyre'den (radıyallahü anh) bahsederek "Bu Yemenli mi, Resûl-i Ekrem'in (aleyhisselâm) hadîs-i şerîflerini çok biliyor yoksa sen mi?" dedi. Elbette O çok bilir, çünkü O, hergün Resûlullahın (aleyhisselâm) huzûrunda ve hizmetinde bulunmuştur. Biz eşlerimizle ve ailemizle, evimizde oluyorduk. Onun böyle bir meşgalesi yoktu. Bu bakımdan O bizden daha fazla bilir dedim."

Bir defasında Hazreti Âişe'den soruldu: "Resûlullahın (aleyhisselâm) sözlerini ve hallerini siz mi çok biliyorsunuz, yoksa Ebû Hureyre mi?" Hazreti Âişe şöyle cevap verdi: "Ebû Hureyre (radıyallahü anh) bilir. Çünkü ben ev işleriyle meşgûl olurdum. Yemîn ederim ki, Ebû Hureyre (radıyallahü anh) bütün vaktini Resûlullahın (aleyhisselâm) huzûrunda geçirmiştir." buyurdu. Ebû Hureyre (radıyallahü anh) dört sene gibi kısa bir zamanda pek çok hadîs-i şerîf rivâyet etmesini başkalarının yadırgamasına şöyle cevap vermiştir "Evet ben Hayber gazâsı sırasında Resûlullahın (aleyhisselâm) huzûruna kavuştum. O sırada 30 yaşlarında idim. Ondan sonra, hep Resûlullahın (aleyhisselâm) yanında bulundum. Evine girip çıktım, hizmet ettim. Birçok muharebede de hizmetinde bulundum. Resûlullah (aleyhisselâm) ile birlikte hacca gittim. Elbette daha fazla hadîs-i şerîf bilirim. Çünkü Resûlullah (aleyhisselâm) ile temasım diğerlerinin temasından daha çoktur."

Hadîs-i şerîf öğrenme husûsundaki, gayreti bizzat Peygamberimiz (aleyhisselâm) tarafından açıkça ifade edilmiştir. Bir gün Peygamberimize (aleyhisselâm), “Kıyâmet günü şefaatinize nail olacaklar kimlerdir yâ Resûlallah” diye sormuştum. Peygamberimiz (aleyhisselâm) “Ey Ebû Hureyre, senin hadîse karşı hırsını bildiğim için hiç kimsenin senden önce bu suâli bana sormayacağını biliyordum. Kıyâmet günü benim şefaatime kavuşacak olan kimse hulûs-i kalb ile “Lâ ilahe illallah” diyen kimse olacaktır.” buyurmuştur.

Ebû Hureyre, 5374 hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir. Peygamberimizden (aleyhisselâm) bizzat işiterek ve Eshâb-ı kiramdan Hazreti Ebû Bekir’den, Hazreti Ömer’den, Hazreti Âişe’den hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir. Kendisinden de Abdullah İbn-i Abbas, Abdullah İbn-i Ömer, Enes bin Mâlik, Vasile bin Eska, Cabir bin Abdullah başta olmak üzere 800’den fazla Eshâb ve Tabiîn hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir. Rivâyetleri toplanıp yazılmıştır. Ebû Hureyre’nin (radıyallahü anh) rivâyet ettiği hadîs-i şerîfler bütün hadîs kitaplarında olup, 325 rivâyeti Buhârî ve Müslim’de ittifâk halinde yer almıştır. Sahih-i Buhârî’de ayrıca 93 ve Sahih-i Müslim’de ayrıca 189 rivâyeti vardır. Ondan hadîs-i şerîf rivâyet edenlerden biri olan Beşîr bin Nûhayk’dır. Ebû Hureyre’den işittiği hadîs-i şerîfleri yazmış ve sonra da bizzat Ebû Hureyre’ye (radıyallahü anh) okuyup dinleterek rivâyet izni almıştır. Ömer bin Abdulazîz, Eshâb-ı kiramdan işitilen hadîs-i şerîflerin yazılıp, bir kitapta toplanmasını Kesir bin Mürre el-Hadramî’ye bir mektûb yazarak emir vermişti. Bu mektûbta Ebû Hureyre’nin (radıyallahü anh) rivâyet ettiği hadîs-i şerîflerin yazılmamasını, çünkü onların yanında yazılı olarak bulunduğunu ayrıca belirtmiştir. Ebû Hureyre (radıyallahü anh) ve diğer Sahabe daha Resûlullah (aleyhisselâm) hayatta iken işittikleri hadîs-i şerîfleri yazmaya başlamışlardır. Böylece asr-ı se’âdetten itibâren Sahabe ve Tabiîn devrinde hadîs-i şerîfler yazılmıştır. Ebû Hureyre’nin (radıyallahü anh) rivâyet ettiği hadîs-i şerîflerden 140 kadarını içine alan bir kitap vardır. Bu kitap kendi talebesi Hemmam bin Münebbih tarafından yazılmış ve “es-Sahife’tüs-Sahiha” ismi verilmiş ve zamanımıza kadar muhafaza edilmiştir. Ebû Hureyre’ye (radıyallahü anh) âit bu sahife müsteşriklerin “Hadîs-i şerîfler Resûlullahın (aleyhisselâm) vefâtından üç asır sonra yazılmıştır” şeklinde ileri sürdükleri iddianın saçma ve kasıtlı olduğunu ortaya çıkartmaktadır.

Ebû Hureyre (radıyallahü anh) şöyle buyurmuştur: “Ben Resûlullahdan (aleyhisselâm) iki çeşit ilim öğrendim. Eğer ikincisini söylesem bana mecnun dersiniz” buyurmuştur. Dört sene gibi bir zaman içerisinde, gece-gündüz Resûlullahın (aleyhisselâm) huzûrundan ayrılmamış, bütün işini gücünü bırakmıştır. Hep Peygamberimizin (aleyhisselâm) buyurduklarını dinleyip, hıfz etmiştir (ezberlemiştir). Hatta günlerce aç kaldığı halde dîni öğrenme gayretiyle buna katlanmıştır. Bu husûsta kendisi şöyle anlatmıştır: “Bir gün açlığa dayanamayarak evimden çıkıp mescide gittim. Günlerce bir şey yememiştim. Oraya varınca bir grup Eshâbın da orada olduğunu gördüm. Yanlarına varınca “Bu saatte niçin geldin Yâ Ebâ Hureyre” dediler. Ben de “Açlık beni buraya getirdi” dedim. Onlar, “Biz de açlığa dayanamayarak buraya çıkıp geldik” dediler. Bunun üzerine hep birlikte Resûlullahın (aleyhisselâm) huzûruna gittik. Huzûruna varınca “Bu saatte buraya gelmenizin sebebi nedir?” buyurdu. Biz de “Açlık, Yâ Resûlallah (aleyhisselâm)” dedik. Bir tabak hurma getirdi. Hepimize ikişer tane hurma verdi. Ben birini yedim, birini sakladım. Resûlullah (aleyhisselâm) görüp, “Niçin onu da yemedin?” buyurdu. “Birini de anneme ayırdım” dedim. Resûlullah (aleyhisselâm) “Onu da ye, sana annen için iki tane daha vereceğiz” buyurdu. Annem için iki tane daha verdi.

Yine Ebû Hureyre (radıyallahü anh) şöyle anlatmıştır: “Bir gün Resûlullaha (aleyhisselâm) bir kâse süt hediye getirildi. Ben o gün çok açtım. Resûlullah bana “Git Eshâb-ı Suffayı çağır”buyurdu. Çağırmaya gittim. Giderken bu sütün hepsi bana ancak yeter diye aklıma geldi. Eshâb-ı Suffa’yı çağırdım, yüz kişi kadar vardı. Resûlullahın (aleyhisselâm) emri üzerine o süt kâsesini alıp her birine ayrı ayrı verdim. Hepsi doyasıya içti. (Resûlullahın (aleyhisselâm) mu’cizesi ile artıyordu). Sonra Resûlullah (aleyhisselâm) “Ben ve sen kaldık iç.” buyurdu. Ben de biraz içtim, “İç” buyurdular. Tekrar içtim, içtikçe “İç” buyurdular. O kadar içtim ve doydum ki, artık hiç içecek halim kalmadı. Sonra da kâseyi alıp Resûlullah (aleyhisselâm) içti...”

Ebû Hureyre (radıyallahü anh) müslüman olduktan sonra annesinin de müslüman olmasını çok istiyor, bunun için çok uğraşıyordu.

Fakat bir türlü muvaffak olamıyordu. Bu husûsta şöyle anlatmıştır: “Bir gün Peygamberimizin (aleyhisselâm) huzûruna gidip, Yâ Resûlallah (aleyhisselâm) annemi İslama da’vet ediyorum, bir türlü kabûl etmiyor. Bu gün de müslüman olmasını söyledim. Bana hoş olmayan sözlerle karşılık verdi, kabûl etmedi. Hidayete kavuşması için duâ buyurunuz dedim. Bunun üzerine “Allahım! Ebû Hureyre’nin annesine hidâyet ver!” buyurdu. Duâyı alınca sevinerek eve gittim. Eve varınca

annem “Yâ Ebâ Hureyre ben müslüman oldum” dedi ve kelime-i şehâdeti söyledi. Ben sevincimden yerimde duramıyordum. Tekrar Resûlullahın (aleyhisselâm) yanına koştum. Sevincimden ağlayarak annemin müslüman olduğunu müjdeledim. Yâ Resûlallah (aleyhisselâm) annemi ve beni mü’minlerin sevmesi için, bizim de mü’minleri sevmemiz için duâ ediniz dedim. Resûlullah (aleyhisselâm) “Allahım şu kulunu ve annesini mü’min kullarına, mü’minleri de onlara sevdir.” buyurarak duâ etti. Artık beni bilen ve gören her mü’min sevdi.

Ebû Hureyre’nin (radıyallahü anh), Peygamberimizin (aleyhisselâm) vefâtından sonra en çok sevdiği ve meşgûl olduğu iş hadîs-i şerîf rivâyet etmek ve yaymak olmuştur. Hazreti Ebû Bekir’in halifeliği sırasında idarî işlerle meşgûl olmamıştır. Hazreti Ömer’in halifeliği sırasında Bahreyn vâliliğine tayin edildi. Bir müddet bu vazîfeyi yaptı. Hazreti Osman’ın halifeliği sırasında Mekke kadılığı yaptı. Hazreti Muâviye’nin halifeliği sırasında da Medine vâlisi oldu.

Ebû Hureyre (radıyallahü anh), Peygamberimizden (aleyhisselâm) bizzat öğrendiği din bilgilerini ve işittiği hadîs-i şerîflerin İslâm dünyâsına yayılması husûsunda çok büyük hizmet yapmıştır. Her Cum’a günü namazdan önce hadîs-i şerîf dersleri verirdi. Hadîs-i şerîf öğrenmek için gelenler onun etrâfında toplanırdı. Onun ders meclisi pek geniş olup, bir çok kimse ondan ilim öğrenip, ilimde yükselmiş ve hizmet etmiştir. Ebû Hureyre (radıyallahü anh) fazîleti ve İslâmı yaşamasıyla en mükemmel bir nümûne idi. Çok geceleri ibâdet ile geçirir, sabaha kadar namaz kılar, Kur’ân-ı kerîm okurdu. Her ayın başında üç gün oruç tutardı. İbâdetlerde çok ihtiyâtlı hareket ederdi. Hep abdestli bulunur ve Resûlullah (aleyhisselâm) “Abdestli olan vücûd a’zâsına Cehennem ateşi dokunmaz” buyurdu, derdi.

Osman en-Nahaî şöyle nakletmiştir: “Ebû Hureyre’yi (radıyallahü anh) yedi gün misâfir ettim. Aile efradı ile birlikte çok kere geceleri namaz kılarak ve Kur’ân-ı kerîm okuyarak geçirirlerdi.”

İkrime (radıyallahü anh) da, Ebû. Hureyre (radıyallahü anh) her gün onbirbin tesbih çekerdi, demiştir. Ölümü yaklaştığında ağlamıştı. Sebebi sorulunca “Âhıret azığının azlığından ve yolculuğun zorluğundan” demiştir. Allah korkusu, mahşer gününün hesabından bahsedilince titremeye başlar, bazan ağlayarak kendinden geçerdi.

Şakya Eshahi şöyle rivâyet etmiştir: “Bir defasında Medine’ye Ebû Hureyre’yi (radıyallahü anh) ziyâret için gelmiştim. Resûlullahın (aleyhisselâm) kıyâmet gününe dair bir hadîs-i şerîfini rivâyet ederken, birdenbire feryad edip, kendinden geçti. Bir müddet sonra kendine gelince neden böyle yaptığını sordum. Biliyormusun? Kıyâmet günü için Resûlullah (aleyhisselâm) buyurdu ki: “Kıyâmet günü Allahü teâlânın insanları hesaba çekeceği gündür. Kur’ân-ı kerîme, O’nun emirlerine uyanlar (hak yolu tutanlar) makbûl olup, uymayanlar cezalandırılacaktır. Kur’ân-ı kerîmi bilip okuyan, öğrenip öğretenlerden amel etmeyenlerin vay haline” Kur’ân-ı kerîmde insanlara emirler vardır. Fakîri himâye etmek, sadaka vermek, akrabayı ziyâret etmek... Bunların hepsini yerine getirmek gerekir. İşte bunun için kıyâmet gününden korkarım dedi.”

Ömrünün son günlerinde hastalandı. Hastalığını duyanların ziyârete gelmesiyle büyük bir kalabalık toplandı. Bu hastalığı sırasında “Allahım sana kavuşmayı seviyorum. Bunu bana nasîb eyle” demiştir.

Ebû Hureyre’nin (radıyallahü anh) rivâyet ettiği hadîs-i şerîflerden bir kısmı şunlardır:

“Bir kimse bir mü’minin dünyâ üzüntülerini giderip ferahlandırırsa, Allah da kıyâmet günü onun üzüntülerinden birini giderir.”

“Her kim bir müslümanın ayıbını örterse, Allah da dünyâ ve âhirette onun ayıbını örter.”

“Her kim eli dar olan borçluya kolaylık gösterirse, Allah da dünyâ ve âhirette ona kolaylık gösterir.”

“Bir kul din kardeşine yardımda bulundukça, Allah da ona yardım eder.”

“Bir kimse ilim tahsili için yola çıkarsa, bundan dolayı Allah ona Cennet yolunu kolaylaştırır.”

“Herhangi bir cemaat câmilerden birinde toplanıp, Kur’ân-ı kerîm okur, onların üzerine sükunet nâzil olup, onları rahmet kaplar, melekler onları kuşatır. Cenabı Hak da onları, nezdinde olan melekler ve peygamberlerle zikreder.”

“Ameli kendisini geride bırakan kimseyi, nesebi ileri götüremez.”

“Allahü teâlâ bir kulunu sevdiği vakit Cibrîl’e, Allah filânı seviyor, onu sen de sev, diye emreder. Cibrîl de onu sever ve

ehli semâya (meleklere) Allah filanı seviyor, siz de onu seviniz, diye seslenir. Bunun üzerine melekler o kimseyi severler. Sonra da yeryüzünde (insanlar arasında) onun sevgisi, kalblerde yerleşir.”

“Müslümanın müslüman üzerinde hakkı beştir. Bunlar: Selâm almak, hastayı ziyâret etmek, cenâzeyi teşyi etmek, davete icabet eylemek (kabûl edip, gitmek), aksırana “Yerhamükellah” Allah sana rahmet etsin, demek.”

“Herhangi bir kul dünyâda diğer bir kulun ayıbını örterse, kıyâmet gününde Allah da onun ayıbını örter.”

“Birbirinize hased etmeyiniz. Alış verişte birbirinizi aldatmayınız. Birbirinize dargın durmayınız ve birbirinizden yüz çevirmeyiniz. Birinizin bitmek üzere olan pazarlığını bozmayınız. Allah’ın kulları kardeş olunuz. Müslüman müslümanın kardeşidir; ona zulm etmez, onu yardımsız bırakmaz, ona hor bakmaz.”

Resûl-i Ekrem (aleyhisselâm) üç defa göğsünü işâret buyurarak:

“Takvâ işte buradadır. Bir kimsenin şerir olması için müslüman kardeşini hor görmesi kâfidir. Müslümanın müslümana kanı, malı, ırzı haramdır” buyurdu.

“Ramazan ayı gelince Cennet kapıları açılır. Cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar bağlanır.”

“İnsanların Cennete girmelerine en çok yardımcı olan, takvâ, Allah korkusu ve güzel ahlâktır.”

“Kadın elbisesi giyen erkeğe ve erkek elbisesi giyen kadına la’net olsun.”

“Allahü teâlâ, kulum farzları yapmakla bana yaklaştığı gibi başka şeyle yaklaşamaz. Kulum nafile ibadetleri yapınca, onu çok severim, öyle olur ki, benimle işitir, benimle görür, benimle herşeyi tutar. Benimle yürür, benden her ne isterse veririm. Bana sığınınca, onu korurum buyurdu.”

“Bir zaman gelir ki, müslümanlar birbirlerinden ayrılır, parçalanırlar. Şeriati bırakıp kendi düşüncelerine, görüşlerine uyarlar. Kur’ân-ı kerîmi mizmarlardan, ya’nî çalgılardan, şarkı, gibi okurlar. Allah için değil keyf için okurlar. Allahü teâlâ bunlara lâ’net eder. Azâb verir.”

Ebû Hureyre’nin (radıyallahü anh) şöyle dediği rivâyet edilmiştir.

“Biri “Ey Allahın Resûlü, kime iyilik edeyim?” diye sordu. Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) “Annene” buyurdu. “Sonra kime?” diye sordu. Resûlullah (aleyhisselâm) “Annene” buyurdu. “Sonra kime?”, diye sordu. “Annene” buyurdu. Adam tekrar “Sonra kime” diye sordu. Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) “Babana” buyurdu.

“Mü’minlerin îmân bakımından en mükemmel olanı, ahlâkı en iyi olanlarıdır ve hayırlı olanlarınız da, kadınlara karşı hayırlı olanlardır”

“Allaha ve Kıyâmet Günü’ne îmân edenler, komşusuna eziyet etmesin. Allaha ve Âhıret Gününe imânı olan, misâfire ikram etsin. Allaha ve Âhıret Gününe îmân etmiş olan, ya hayır söylesin ya sussun.”

“Kadın dört şey için nikâh edilir. Malı, soyu, güzelliği ve dini. Sen dindar kadını seç, mes’ûd olursun.”

“Yedi sınıf insan vardır ki, Allahü teâlâ onları hiç bir gölge bulunmayan günde (Kıyâmet Gününde) Arş’ının gölgesinde gölgelendirir. Adâletli Devlet Reîsi, Allaha ibâdet ederek büyüyen genç. Kalbi mescidlere bağlı olan kimse, Allah için sevişen ve bu uğurda birleşip bu sevgi ile ayrılan iki kişi, mevki sahibi olan güzel bir kadın tarafından zinâya çağırıldığı halde “Ben Allah’tan korkarım” cevabı ile mukabale eden kimse, sağ elinin verdiği sadakayı sol eli duymayacak sûrette gizli sadaka veren kimse, tenha yerde Allahı zikrederek gözleri yaşla dolup taşan kimsedir.”

“Sadaka, malı eksiltmez, insan afvettikçe Allah da onun izzetini ve şerefini arttırır. Her kim Allah için tevâzu ederse, Allah onu yükseltir.”

Birgün Eshâb-ı kirama karşı “Müflis kime denir biliyor musunuz?” buyurunca, Eshâb-ı kiram “Parası ve malı olmayan kimseye diyoruz.” dediler. Resûlullah (aleyhisselâm) buyurdu ki:

“Ümmetim arasında müflis, şu kimsedir ki, kıyâmet günü defterinde, çok namaz, oruç ve zekât sevâbı bulunur. Fakat, bir kimseye sövmüş, iftira etmiş, malını almış, kanını dökmüş, dövmüş. Sevâbları, bu hak sahiblerine dağıtılır. Hakları ödenmeden önce, sevâbları biterse, hak

sahiplerinin günahları, bunun üzerine yükletilir. Sonra Cehenneme atılır.”

Biri Ebû Hureyre’ye (radıyallahü anh) ilim öğrenmek isterim, fakat sonra kaybederim diye korkuyorum demesi üzerine; Ebû Hureyre, “Asıl ilmi kaybetmek bu düşünce ile onu öğrenmemektir.” diye cevab verdiler. Ebû Hureyre (radıyallahü anh) buyurdu ki:

“Kıyâmet günü, Allahü teâlânın huzûrunda kıymetli olanlar verâ ve zühd sahibleridir.”

“Kur’ân-ı kerîm okunan eve bereket, iyilik gelir. Melekler oraya toplanır. Şeytanlar oradan kaçar.”

“Kıyâmet günü kul Allahü teâlânın huzûruna getirildiğinde, Cenab-ı Hak ona: “Ey kulum, sen benim için dostlarımı sevdin mi? Tâ ki ben de o dostlarım için seni seveyim.” buyuracak.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Sahîh-i Buhârî cild-5, sh. 123

2) Sahîh-i Müslim cild-4, sh. 1957

3) Müsned-i Ahmed İbn-i Hanbel cild-2, sh. 243, cild-4, sh. 399

4) Sünen-i Tirmizî, Kitab-ul-ilm, bab-12

5) Sîret-i İbn-i Hişâm cild-2, sh. 24

6) El-İstiâb cild-4, sh. 202

7) El-İsâbe cild-4, sh. 202

8) Hilyet-ül-evliyâ cild-1, sh. 375

9) Tabakât-ı İbn-i Sa’d cild-4, sh. 325

10) Tehzîb-ül-esmâ, ve’l-luga cild-12, sh. 270

11) Tezkiret-ül-Huffâz cild-2, sh. 32

12) El-A’lâm cild-3, sh. 308

13) Metâli’-un Nücûm cild-3, sh. 128

14) Kâmûs-ul-A’lâm cild-2, sh. 767

15) Tam İlmihâl Se’âdet-i Ebediyye sh. 999

16) Dürr-ül-meârif sh. 42, 43